

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Uredništvo in upravnništvo v Trstu: ulica S. Francesco d'Assisi 20 — v Ljubljani: Poljanska cesta 7.

Posamezna številka 4 vinarje. Naročnina v Trstu-Ljubljani mesečno K 1.20; po pošti mesečno K 1.50; četrletno K 4.50; polletno K 9.—; celoletno K 18.—; za inozemstvo celoletno K 28.—. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi: 3 vinarje i mm. visokosti šesterostolpne vrste. — Za odgovor je priložen znakmo.

Kaj storiti?

Na Slovenskem vladajo čudne razmere. Narod, ki je tako zatiran kot naš, katerega politika bi morala biti v prvi vrsti narodna, se skoraj niti ne zmeni za krivice, ki se mu godijo na narodnem polju, postal je v narodnem oziru bolj hladen in indiferenten, kot so veliki narodi, ki imajo svoje države in vse pogoje za samostalni kulturni in gospodarski razvoj. Mi pa niti ljudskih šol še nimamo.

Nočemo s tem reči, da je strankarstvo kot tako krivo vsemu temu, nasprotno, smatramo, da je delitev na stranke nekaj čisto navadnega in neizogibnega, ali strankarske strasti bi morale imeti svoje meje, strankarski boji ne bi smeli absorbirati vseh naših moči, ki jih toliko potrebujemo za doseg velikih narodnih ciljev. Nestrankarstvo je znamenje mrtvila, preveliko strankarstvo, kot vlada sedaj na Slovenskem ko so posamezne stranke pripravljene paktirati celo z našimi narodnimi sovražniki in z nam skrajno sovražnim sistemom — proti drugi slovenski stranki, tako preveliko strankarstvo je pa jako slabo spričevalo za poštenost voditeljev in za politično zrelost naroda.

Ako bi imeli voditelji nekaterih naših strank res poštene namene izvojevati narodu njegove pravice in ne samo koristiti sebi in svoji stranki, bi imeli naši strankarski boji drugačno obliko in ako bi bil naš narod količkaj politično zrel, ne bi dajal svojega zaupanja ljudem, ki stopajo v javno življenje samo zato, da to zaupanje zlorabijo v bogsigavedi kake namene.

Kaj storiti v takih razmerah? Obupati nad bodočnostjo našega naroda in se vdati resignaciji, kakor so to mnogi že storili?

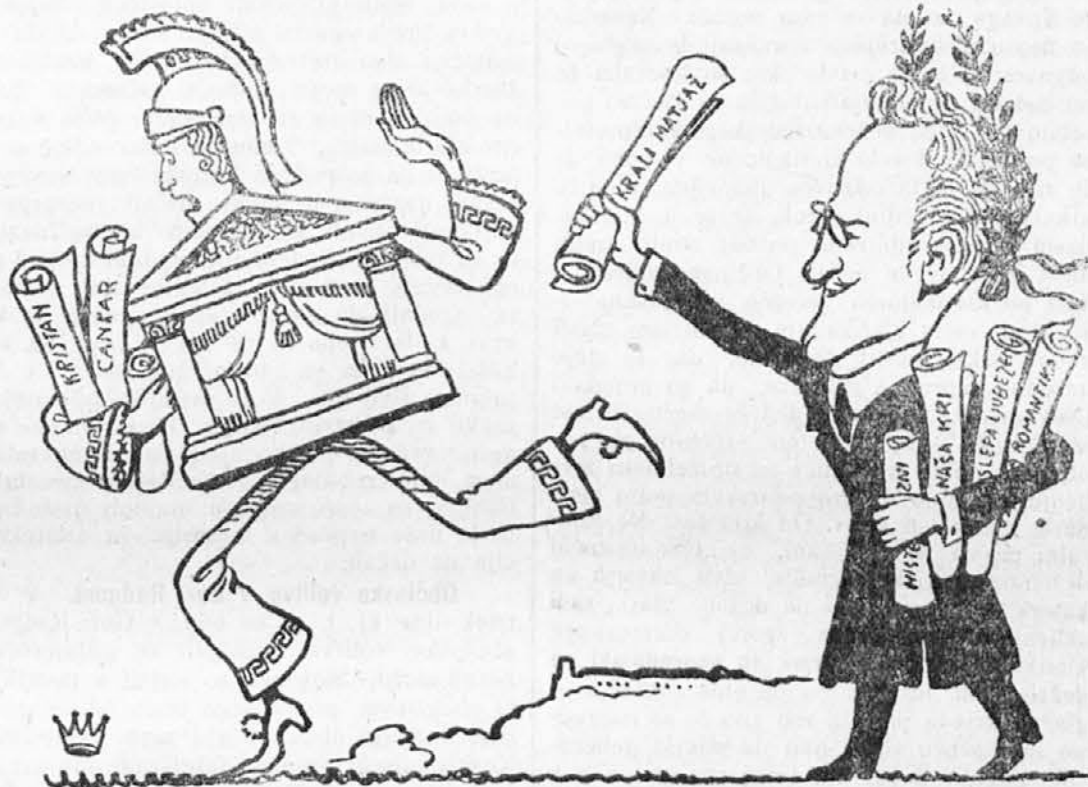
Nikakor ne! Vsi oni, ki jih strankarska strast ni še popolnoma preslepila in vidijo vso pogubnost take politike, kot se danes vodi na Slovenskem, naj se dajo na delo, naj poskušajo netiti v narodu smisel za razumevanje krivic, ki se mu godijo na narodno-kulturnem socijalnem in gospodarskem polju.

Ne mislimo propagirati s tem nekakega „izvenstrankarstva“, ali pa celo potrebo vstvarjanja kakih novih strankarskih formacij, ker vse to se da izvršiti v okvirjih že obstoječih naših strank, samo bi morali to delo prevzeti ljudje, ki niso tako častilakemni, da bi hoteli že zato, ker sploh delajo, postati — voditelji, ker ravno taki častilakomni ljudje so vstvarili sedanje neznosne in obupne razmere na Slovenskem, ker pri nas hoče biti vsakdo v prvi vrsti tam, kjer se delijo mandati, časti i. t. d., pri mirnem in smotrenem podrobnem delu pa nikogar ni.

Reformirati že obstoječe stranke, ublažiti strankarske strasti, napraviti iz naših političnih strank res narodne stranke, to bodi cilj vseh onih, ki z današnjimi razmerami v našem javnem življenju niso zadovoljni. Naj ostanejo stranke, brez katerih ni pravega političnega življenja, ali oblika strankarskih bojev naj se spremeni. med strankami naj nastane plemenito tekmovanje, katera za narod več stori.

Težka naloga, ali izvršljiva.

Slovinci podpirajte Družbo sv. Cirila in Metoda.

Gospod Govekar (genij u dram.umetnosti): Marš ven iz moje hiše, nepridiprav! Tu ni prostora zanj, ki ne zna zajahati Krpanove kobile.

Genij dram. umetnosti: Nikar tako ne vpijte, gospod Govekar. saj že grem. Adijo!

O škandaloznih razmerah na deželnem gledališču v Ljubljani.

Iz Ljubljane smo dobili sledeče značilno pismo, ki ga objavljamo neizpremenjenega:

Velecenjeni gospod urednik! Dovolite, da kot stalni obiskovalec slov. gledališča objavim v Vašem neodvisnem listu par misli o žalostnem stanju našega gledališča v lastnem imenu in imenu večine obiskovalcev. — Najprej ponesrečena čitalniška slavnostna predstava, zdaj že spet škandalozno uprizorjena „Antigona“. Ta uprizoritev je bila v resnici pravi kulturni škandal. To se pravi norčevati se iz Sofokleja in iz plačujočega občinstva. Kritiki v „Narodu“ in v „Jutru“ sta bili pisani pravično in pošteno in sta povedali to, kar je vse občinstvo čutilo. Vse se čudi kritiki v „Laibacherici“, ki imenuje predstavo „ziemlich sorgfältig vorbereitet“ in ne najde sploh za nikogar grajalne besede, razun za ubogega Danila. Kritik „Dneva“ imenuje uprizoritev „dokaj srečno“ (!), „Slovenčev“ pa hvali pri g. Skrbinšku „skrbno študiranje vlog“, v današnjem „Dnevu“ in „Zarji“ pa g. Skrbinšek priznava sam, da ni znal vloge. Hvaliti gđ. Wintrovo v tej ulogi, je velika neokusnost.

Zdaj pa k ateri Skrbinšek. Vsem gledalcem se je zdelo čudno, da Skrbinšek, ki je tako priden igralec, ni znal svoje vloge. — Njegovo „Poslano“ v današnjem „Dnevu“ in v „Zarji“ to pojasnjuje. V nedeljo se je torej Skrbinšku povedalo, da se igra Antigona v torek! In zgodilo se je to namenoma, nalašč, to pove S. popolnoma jasno. Nimamo vzroka, da bi dvomili o Skrbinškovih besedah. To je tako grda intriga, da kriči do neba. Tako se torej pod Govekarjevim vodstvom ubijajo mladi talenti; intrige so pregnale takšno moč, kakršna je bila Borštnikova, (to bi bila Antigona, da!), zdaj pa se hoče ubiti tega izobraženega in inteligentnega igralca. Nalašč se mu torej ni povedalo o pravem času, kdaj bo predstava, zato, da

se sploh ni mogel naučiti svoje težke vloge, za to, da bi napravil slab vtis, da bi padli kritiki po njem in da bi bil blamiran pred vso publiko. To je tako podlo in nizkotno, da se človeku kar gabi. Tega talentiranega umetnika se gotovi ljudje boje, da bi zatemnil njihovo vlado, ki si jo kaj lahko pridobivajo, ko so na vodilnih mestih in imajo vse niti v rokah. A občinstva ne bodo premetili, ono vé, pri čem da je in si ne da ničesar sugerirati, niti od nekega mladega režiserja niti od njegovega protektorja, slavnega Govekarja. Talentov ne pustijo kvišku, forsirajo se pa brezpomembneži, ki niso nikomur nevarni. Teh razmer mora biti konec. To zahtevamo kot stalni obiskovalci tistega zavoda, ki bi moral biti prvi kulturni zavod te vrste v deželi, pa je le leglo podle intrige in pa — cirkus! Se nekaj o „Antigoni“. Ljubljansko izobraženo občinstvo zahteva, da se ta mogočna tragedija uprizori še enkrat (prvikrat to sploh ni bila nobena uprizoritev) in da se uprizori dostojno. Govekar je menda stvar dal nalašč slabo uprizoriti; zato je dal tako klasično stvar tako sramotno slabo pripravljeno, zato ni delal zanjo nobene reklame, ni pripravil občinstva zanjo z nobenimi noticami, zato da ima potem izgovor za svoj burkasti cirkuški program, ki je nedavno napovedal, češ, da z resnimi stvarmi pri nas ne gre. Ne, občinstvo ni tako slabo, kakor ga hoče imeti Govekar, toda on ga ne zna in noče vzgajati, pač pa korumpirati, kar se mu je žalibog deloma že posrečilo. Dozdaj so samo klerikalci nastopali javno proti Govekarju, zdaj tudi drugi, ki gledališče res vzdržujemo, ne moremo molčati. — Deželni odbor zahteva, da Govekar gre. — Srečno pot!

Še nekaj o Antigoni. Prav je omenil „Slovenčev“ kritik, da bi bilo mnogo bolj veličastno in učinkovito, če bi se zbori peli po kompoziciji Mendelssohna-Bartoldyja. Tudi slovo Antigone, ki je čisto lirčno, spremlja melodramatično godba. Ravno zbor jo bil najslabši, drugače tudi ni bilo mogoče

z liričnimi kiticami, ki jih govori posameznik in še neizobražen. Zahtevamo torej, da se daje Antigona z godbo! Čemu pa imamo dober zbor, orkester in dirigenta, kakor je Talich.

Če se ne uprizori Antigona nanovo in če se ne uprizori dostojno, bo doživel slavni ravnatelj Govekar vihar, ki ga bo stante pede odnesel z mesta, kamor sploh ne spada.

DNEVNE VESTI.

Zakaj klerikalci na deželi napredujejo? Iz Novega mesta se nam poroča: Navadno se najde na zgorejšnje vprašanje le en glavni odgovor in ta je: zato ker so liberalci že od nekdanj zanemarjali deželo in ker so posebno pa vsled deželnozbornskega kompromisa prepustili deželo klerikalcem v roke. Je že res, da je ta odgovor utemeljen, toda to nikakor še ni edini vzrok, da se je klerikalizem s takim uplivom polastil tudi malih mest in trgov na deželi. Občinske volitve — dasi po klerikalnem receptu predpisane — so kljub vsem klerikalnim sleparijam zlasti v dolenskih mestih dokazale, da še stoji narodno-napredne trdnjave, da so ponekod (Novomesto, Metlika in dr.) še močneše kot klerikalne. Toda kljub tem vspohom na političnem polju prevladuje v družabnem življenju, posebno na gospodarskem polju vendarle klerikalni vpliv. Od kod to? Ne liberalni prvaki v Ljubljani, ne oni nesrečni deželnozbornski kompromis, dva faktorja na katera se naprednjaki na deželi tako radi sklicujejo — ne, tega zgorej omenjenega klerikalnega upliva krivi so naprednjaki na deželi sami. In sicer — da smo pravični — glavna krivda pade z vso silo le na napredno inteligenco zlasti ono iz mlajše generacije. Zakaj? Zato, ker ta slavna gospoda v mestih in trgih na deželi še vedno misli, da živimo v dobi srednjeveške aristokracije, v dobi kast, v dobi stroge ločitve stanov, v dobi svoječasne ljubljanske frakarije. To frakarijo v Ljubljani je duh napredujočega demokratizma ugonobil do malih zaostankov, ki pa danes ne pridejo več v poštev. V Ljubljani se danes vsak dostojen človek ne glede na stan in premoženje nemoteno giblje v vsaki tudi takozvani „boljši“ družbi. Vse drugače je v tem pogledu v mestih na deželi: zlasti v Novem mestu in Kranju. Tu je narodno napredna inteligenca že sama kot taka razdeljena in razdvojena strogo po masnem ali suhem žepu meščana in po zlatem ali priprostem ovratniku uradnika. V Novem mestu smo v tem oziru prišli že tako daleč, da jurist istega činovnega razreda ne občuje, ali vsaj le prisiljeno občuje z nejuristom, uradnikom razmerno istega činovnega razreda. Med mlajšo generacijo prevladuje geslo: jurist ali oficir, sicer nisi človek vreden naše družbe. Če ko-

ga teh nadutih aristokratov pozdraviš, se moraš še posebno globoko prikloniti. Če te sploh pogleda, odzdravi ti itak ne Ta kuga staroindijskih kineških, egiptovskih kast se potuhne le pri polni — pijanosti. Pa o tem je bolje, da molčimo. Ne moremo pa molčati o tej kugi, ki se pojavlja v družabnem življenju sploh. V Čitalnici je taka napetost, da se še srednji stanovi boje prikazati med izvoljeno aristokracijo. Prezirati se danes tudi že delavec ne pusti več. To so vporabili klerikalci, ki so pod patronanco kanonika Žlogarja ustanovili „Meščansko Zvezo“ ki naj postane neka protiuteža naprednemu družabnemu življenju. Dejstvo, da ti zvezarji sedaj agitirajo okrog notoričnih naprednjakov srednjega in nižjega stanu in da te agitacije niso brezuspešne, silijo misliti na škodo, ki se mora pojaviti sčasoma tudi na političnem in gospodarskem polju v korist klerikalizma. Temu se treba odločno upreti, treba je podreti kitajski zid srednjeveških nazorov, treba je pričeti neizprosno boj proti naduti aristokraciji in buržoaziji. In to ne le v Novem mestu, tudi drugod po celi deželi. Srednji in delavski stan se mora zavedati, da ga stranka ne pozna le takrat, kadar treba iti za njo v boj na volišče, nego, da ga pozna tudi sicer v družabnem življenju. V to svrhu bi bilo nujno želeti, če vodstvo stranke v postojanke na deželi večkrat pošilja apostole demokratičnega duha z nalogo, da predvsem spreobrne tiste, ki so spreobrnjenju najbolj potrebni, to je naša napredna frakarija in aristokracija na deželi.

Občinske volitve v Gor. Radgoni. V četrtek dne 11. t. m. so bile v Gor. Radgoni občinske volitve. Zmagali so „Štajerčevi“ nemškutarji, Slovenci so ostali v manjšini. O občinskem premoženju bodo odločevali v nemškutarski občinski izbi razni Jageritschi, Kovatschitschi in neki fabrikant šampanjca Bouvier.

Jugoslovanska umetniška razstava. „Obzor“ poroča iz Belgrada: Letos se priredi velika umetniška razstava jugoslovanskih umetnikov v Belgradu. Namerava se prirediti razstavo v večjem obsegu, kakoršne že od l. 1906. ni bilo v Belgradu in ki je takrat ostala v najboljšem spominu ter prinesla ne samo mnogo moraličnih temveč tudi precejšnjih gmotnih uspehov. Za razstavo se vrše že potrebne priprave. Narodna skupščina je že votirala 60.000 dinarjev za nakup umotvorov na nameravani umetniški razstavi in brezdvomno bode tudi občina belgradske prestolice sledila temu in dala primerno vsoto za nakup umotvorov na tej razstavi!

Umetniški dom — v Belgradu. Javlja se nam: V Belgradu se je začela akcija, da se tam postavi „Umetniški dom“, ki bode služil za prirejanje umetniških razstav in za razne umetniške prireditve. Kot temeljno vsoto 10.000 fr. je že daroval g. *Ljubo Krsmanovič* Njemu je tudi sledil belgradski in-

dustrijalec g. *Juraj Vajfert*, ki je že tudi daroval precejšnjo vsoto 10.000 fr. v ta namen. Gotovo bo sledilo imenovanima še več po-žrtvovalnih posnemovalcev in srbski narod bode kmalu imel svoj, vsem modernim potrebam ustrezajoči „Umetniški dom“ v svoji prestolici, na katerega bode lahko z veseljem ponosen in Slovanom sovražni tujci bodo morali uvideti, da so tudi — Srbi kulturni narod. Ali bi ob tej priliki ne bilo dobro premišljevati o vsem modernim potrebam ustrezajočem slovenskem umetniškem domu v Ljubljani? Gotovo bi se tudi pri nas dobili res agilni ljudje in korporacije, ki se zanimajo za umetnost na Slovenskem in bi bili pripravljeni po svojih močeh podpirati tako akcijo. Brezdvomno se bode prej ali slej treba resno pečati s to mislijo in uresničiti idejo, da dobi tudi naš narod svoj „Umetniški dom“ v Ljubljani kjer bode osredotočena in se razvijala ter predstavljala vsa naša umetnost v ponos celega slovenskega naroda! — s —

Ples št. jakobske mladine. G. Alojz Povh zlatar in urar pri Sv. Jakobu je daroval kot prvo nagrado za najlepše maske krasno zlato damsko verižico. Srčna hvala. Priporočamo mladega, požrtvovalnega našega trgovca slovenskemu občinstvu.

Društvo za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma telovadnemu društvu „Sokol“ I. v Ljubljani vabi bratsko članstvo na III. redni občni zbor kateri se vrši v soboto dne 20. prosinca 1912. v gostilni br. Jerneja Černe (pri Jernejku) sv. Petra cesta 87 in sicer takoj po občnem zboru „Sokola I.“ ki se vrši istotam ob 8 uri zvečer.

Telovadno društvo „Sokol I.“ v Ljubljani vabi bratsko članstvo na V. redni občni zbor, ki se vrši v soboto dne 20. prosinca 1912. točno ob 8. uri zvečer v gostilni br. Jerneja Černe, (pri Jernejku) sv. Petra cesta št. 87. Ker je občni zbor najvažnejši akt in odločujoča skupščina za bodoči razvoj „Sokola I.“ pozivlje bratsko članstvo k obilni udeležbi odbor.

Darovi za C. M. družbo. Podružnica C. M. v Litiji je poslala odkupnino od novoletnih voščil raznih rodoljubov 40 K kar je bilo v zadnjem mesečnem izkazu objavljeno med podružničnimi prispevki. Podružnica C. M. v Cerknem je poslala 7 K 60 v, katere je nabrala za družbo gđe. Julka v Gasi na Silvestrovo za licitirano „Regalitas“. G. Janko Pirst, učitelj v Gornji Radgoni, je nabral pri Kapeli v veseli družbi tamosnjih učiteljic, Horvatove družine in g. učitelja 4 K za C. M. družbo. — Socijalni odsek „Zveze slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljic“ v Celju gg. Cilenšek, Mavrič, Tomažič po 2 K daroval C. M. družbi 6 K. Mesto novoletnih voščil je podaril Družbi 20 K g. Milan Guštin, trgovec v Metliki. Vsem dobrim rodoljubom hvala!

LISTEK.

Nostradamus.

Šesto poglavje.

Pot k Skrivnosti.

IV.

Oporoka mrličeva.

Njegove misli so se gibale izven vsakdanjih; mej. Sanjal je čudne, bajne sanje. Čutil je polujasno, da če oslabi, ga čaka smrt na slehernem ovitku poti, ki leži pred njim. In v krčeviti napetosti mišic in živcev je korakal naprej, pred njim pa se je zibala prikazen Marije, zračna in neprijemljiva... Naenkrat se zasveti za njim silna luč. Obrnil se je in zagledal galerijo, ki jo je bil pravkar zapustil, v ognjin plemenih. Požar je rohnel naravnost proti njemu.

„Brate“, je kriknil neki glas, „koliko je ura?“

Drugi glas je zatulil:

„Ura smrti je!“

In — strašno! — neznosni odmevi so zeli ponavljati vseokrog: „Ura smrti je!“

Nostradamus je premagal trepet, ki se ga je hotel polastiti, in ni zbežal pred požarom; korakal je srčno naprej, ne plašeč se plamenov, ki so mu divjali za hrbtom. Dvajset korakov odondot je obstal pred bojarjem s črno, smradljivo, gnusno vodo... Zgrozil se je, in se umeknil pred to molčečo, zlovesčo vodo smrti. — Na njeni površini so pokali strupeni mehurji, za hrbtom se je bližal požar, in kroginkrog je klical pošastni glas, podobno ječanju pogrebnihi zvonov: „Ura smrti je!“

In zopet se je premagal Nostradamus ter stopil v vodo. Kmalu mu je segala do kolon, nato do prsi, nazadnje do ust... Z obupno voljo se je pognal naprej. In tretji-krat ga je presunila radost do najgloblje globin bitja: dno bazarja se je dvigalo... smrdljiva, smrtonosna voda ni zmohila njegovih ustni!.. In v par minutah je bil na nasprotnem bregu.

Kam, na kateri kraj je bil priromal Nostradamus pod temnimi, visokimi oboki velike piramide, odkar so se zaprla za njim bronasta vrata pod Slingo? Ni si mogel predstavljati tega. Kakšno pot je prehodil? Tudi tega ni vedel. Toda tu, na drugi strani bazarja je stala velika bronasta miza. Poleg

mize je stal mož v beli halji, ki mu je migal z roko. naj stopi bliže. Ubogal ga je. Mož mu je pokazal mizo, kamor so bile zarezane črke, ki so tvorile med seboj vrste in odstavke. Nato je izpregovoril:

„Ako se hočeš podvreči zakonom bronaste mize, boš nadaljeval svojo pot. Ako pa se braniš, sin zemlje, se vrneš nazaj na zemljo!“

Ta hip se je pojavilo dvanaest orjakov, ki so obkolili Nostradama. Bili so oboroženi z bodali: Nostradamus jih je pogledal drugega za drugim in dejal:

„Ne bojim se vas!“

Nato se je ozrl na bronasto mizo, in čital počasi:

„Uvod v popolno znanje obsega devet stopenj:

„Prva stopnja: *Gorečnik*. — Druga stopnja: *Teoretik*. — Tretja stopnja: *Praktikant*. — Četrta stopnja: *Filozof*. — Peta stopnja: *Nižji adept*. — Šesta stopnja: *Višji adept*. — Sedma stopnja: *Oproščeni adept*. — Osmo stopnja: *Tempelski mojster*. — Deveta stopnja: *Magijec Rožnega Križa*.

„Nihče izmed zemeljskih sinov, ki so prišli semkaj in prestali pripravljalne izkušn

Izredni občni zbor NDO. Ker so predsednik in nekateri odborniki „Narodne Delavske Organizacije“ podali svojo odstavko, je bil večer ob 11 dopoldne v društvenih prostorih NDO. izredni občni zbor, ki je bil napovedan že na 10. uro. Po malem so začeli prihajati člani organizacije in bivši blagajnik Anton Žiberna je zamogel ob 11 otvoriti zborovanje. V svojem govoru je podal članom vzroke desolatnih razmer v NDO. povdarjajoč zlasti njeno slabo gospodarsko stanje in da mora v organizaciji prevladati struja, ki bo znala pametno in dobro gospodariti. V nekoliko energičnem tonu je opravičeval blagajnik svoje postopanje in kritiziral nastop „opozicije“. V istem smislu je govoril bivši predsednik dr. Josip Mandič, večkrat povdarjajoč, da je in je bil vedno za to, da ima članstvo NDO. v prvi vrsti svojo materialno oporo in da NDO. podpira svoje člane — delavce v slučaju stavk, boleznih in invalidnosti s podporami, ni bil pa za to, da bi se po Trstu in okolici prirejale razne veselice, zabave in plesi, ki povzročijo samo mnogo denarnih žrtev. Povdarjal je, da on ne sovraži „zdrave opozicije“, je pa proti oni struji, ki hoče povsod prepire. Po končanem govoru dr. Mandiča so bile volitve novega odbora NDO. — Skoraj enoglasno (z 67 glasovi) je sprejel občni zbor od dr. Mandiča priporočeno odborniško listo in so bili izvoljeni: za predsednika: dr. Vekoslav Kisovec in za odbornike: Kožuh Josip, Mladovan Josip, Petrič Josip, Šajina Josip, Škuljin Alojzij, Štok Josip, Stofla Dragotin, Verčon Kristjan, Žiberna Anton, Žnidaršič Josip. Za namestnike: Grebenc Ivan in Pečar Josip. Dalje so bili izvoljeni v nadzorstvo: dr. Mandič Josip, odvetnik v Trstu, Rustja Anton, dr. Rybař Otakar; za namestnike: Pečenko Henrik, Samsa Ivan. Za pregledovalce računov: Rutar Ivan, Nemeč Franc in Žagar Bogomil ter v razsodišče: Kervin Josip, Marc Ivan in Škrinjar Martin. Nato je bil shod zaključen.

Iz neprevidnosti smrtno nevarno ranjen. Posestnikov sin Karel Urban od Sv. Urbana je prišel nedavno od dela domov. Predno je šel k počitku, je hotel še osnažiti svojo sobo in se je v tu svrhu poslužil metle z dolgim držajem. Na steni nad posteljo je visela nabita puška. Urban je ponesreči zadel z metlo ob puško, ki se je nenadoma sprožila, Kroglja ga je zadela v levo ramo in levi bok. Ponesrečenca so takoj odpeljali v celjsko bolnišnico.

Surov hišnik. Ko je prišel delavec Jozef Wacke dne 8. t. m. domov, je našel svoje stanovanje zaprto. Tolkel je toliko časa po durh, da je prišel hišnik s katerim se je takoj sprl. Hišnik, Ignacij Škrbinc je radi tega potegnil za samokres in grozil ž njim. Konečno je še ustrelil, ne da bi koga zadel. To ga je tako vjezilo, da je sprožil v drugič in Wackega lahko

ne more prestopiti od ene stopnje k drugi drugače kakor po dvoletnem učenju.

„Samo tisti, ki dosežejo deveto stopnjo se pripuste k najvišji izkušnji ter se postavijo pred zagonetko po novih treh letih marljivega truda. Komur se posreči ukloniti svojo voljo volji zagonetke, ta dobi v last najvišjo skrivnost, to je, znanost Velikega Dejanja.

Nostradamus je računal: Dve leti za vsako stopnjo — to je bilo ravno osemnajst let. Tri leta dopolnilnega studija — skupaj enaindvajset let!.. Enaindvajset let, ki jih je treba preživeti v teh grobnicah, daleč od življenja, daleč od luči! Enaindvajset let, ki bodo minila ne da bi prinesla utešenje njegovih žejnih ust za maščevanju!

Pomeril je z očmi ta prepad in vztrepetal do dna duše ob misli, da mu utegnejo biti morilci njegove ljubezni, če ne drugače, pa vsaj po naravni smrti. A pretehtal je tudi to, česa je zmožen kljub svoji sedanji oslabelosti proti toli strašnim in mogočnim silam — in česa bo še zmožen, ako se mu posreči osvojiti si magično skrivnost... Gotovo je trajalo njegovo premišljevanje dolgo nemara ure in ure. In tak je vzkliknil naposled v tesnobi in obupu:

ranil. Nasilneža so takoj aretirali, ranjenca pa odpeljali v bolnico.

Prosveta.

Antigona na slovenskem odru.

Dne 9. januarja se je vprizorila na slovenskem odru prvič Antigona. Jaz sem nastopil v njej v vlogi Kreonta. Kritike so se izrekle o moji igri skrajno nepovoljno, in to čisto upravičeno (strinjati bi se ne mogel kvečjemu s tonom, v katerem je pisala ta ali ona kritika.) Prišel sem namreč na oder res nezadostno pripravljen, to pa radi tega, ker sem šele nedeljo izvedel, da se ima Antigona igrati že torek. Ali se je to zgodilo namenoma, ali ne, s tem tu na tem mestu ne bom govoril. Kakor hitro sem izvedel, da se ima vprizoriti Antigona že v torek, sem izrekel napram režiserju željo, da bi se predstava preložila. Ta mi je odgovoril, da je to nemogoče (?), in zato sem se žrtvoval, se za stvar zavzel in zaupal v srečo; a žal mi ta ni bila mila.

Ker sem mnenja, da se naj Antigona sploh ne ponovi, predno ni prav temeljito naštudirana, sem v četrtek sodelovanje odklonil.

Ni moja navada, odgovarjati gg. kritikom. Vendar sem v tem slučaju moral stvar pojasniti, da me ne bi sodili krivo.

Vzrok mojemu neuspehu v vlogi Kreonta ne leži torej v moji premali ambicioznosti, temveč v prezgodnji vprizoritvi. — Toliko v pojasnilo.

Milan Skrbinšek.

Tržaško gledališče.

Pred skoro razprodano hišo se je pela danes «Punčka», reči moramo, povoljno. Predvsem povdarjamo, da je šlo gladko, kar napravlja na gledalca jako ugoden utis. Pevski zbor kakor solisti sicer store v polni meri svojo dolžnost, vendar je pričakovati v tem oziru še veliko napredka, ker z vojaško godbo še ni skladnosti — na eni strani popolnost, na drugi pa večalimanj dobre volje, to je kar še ne harmonira.

Gdč. Janova je igrala dovršeno, kot je od nje sploh pričakovati, o njenem petju pa velja kar smo rekli. Maksencij g. Požarja je bil dobro zamišljen, petje pa nekoliko brežčutno, dočim je bil Lancelot boljši v vseh ozirih. Odlično sta igrala gg. Rainer in Ljubič v vlogah strica, barona Chanterelle in njegovega prijatelja Loremois. Ko je nastopila ž njima gdč. Janova v svoji vlogi, je bila igra na višku. G. Dragutinovič v vlogi Hlarija, je seveda dal vsej igri značaj, nele kot režiser, nego tudi kot igralec. Pater Baltazar je malce neokreten, vzlic temu je izzval salve smeha. Komparzerija je bila dobra, orkester 97. pešp. pa naravnost izboren, pod spretno taktirko g. Poliča. Splošno, smo zadovoljni.

„In kaj je pridobljenega zame, ako si osvojim skrivnost“, mu je odgovoril silen glas:

„Gospodar sveta postaneš!“

Nostradamus je vztrepetal od nog do glave. Dvignil je svojo težko glavo in zapledal pred seboj tri mlade, lepe in krepke može: veličasten sijaj jim je ozarjal obraze.

„Ali si čital?“ je vprašal prvi.

„Čital sem!“ je odgovoril Nostradamus.

„Ali si premislil je vprašal drugi.

„Da, premislil sem...“

„Ali si se odlošil?“ je vprašal tretji.

Nostradamus se je začutil polnega sile in čudnega ponosa. K blestečimi očmi je pogledal njega, ki mu je bil zastavil to vprašanje, in odgovoril:

„Odlučil sem se!“

In v dnu svoje duše je zaklical:

„Dvajset let, petdeset, ako je treba!“

Kajli velika tajnost, o Marija, je znanje o življenju in o smrti! In to znanje pomeni morebiti možnost, da te pridem buditi in te pokličem iz tvojega groba: Vstani, da obnoviva najino ljubezen tam, kjer sva jo prekinila!..“

Kakšni nadčloveški načrti so rojili po tej mogočni glavi? Ali je hotel ne le izvr-

Zvečer ob 8.30 so igrali Brandon Thomasovo Charlejevo teto, s povoljnim uspehom, vendar ne z isto vervo kot popoldansko predstavo. Gosp. Danilo Devetak je igral naslovno vlogo, večkrat v vidni zadregi z besedilom, drugače prav izborna, vendar se lahko do prihodnjic spopolni, ker uloga je zelo primerno oddana. Gosp. Boleoslavski je izborna nastopil. G. Panny je v Charley Wykehamovi vlogi simpatično in sigurno, a g. Bratina v vlogi Jack Chesney-a sicer skrbno, a neuglajeno nastopil. Gosp. in g.a Dragutinovič-eva sta imela najlepše momente v igri popolnoma v oblasti. Izboren je bil sluga (g. Ilič) toliko v nastopu kot v maski, dočim so gdč. Mekindova, Železnikova in Lepuševo pokazale, da se tudi z nepretirano igro lahko doseže efekt. — Burka naj se globlje naštudira, da bo tekla gladko in da pridejo vsi dovtipi do veljave.

Predavanje. V soboto zvečer je predaval dr. Vekoslav Kisovec v društvenih prostorih «Narodne Čitalnice» pri Sv. Jakobu o «kmetskih uporih odnosno socialnem gibanju slovenskih kmetov v začetku novega veka». V poljudnem govoru je predavatelj pojasnil najprej splošno politično in gospodarsko stanje tedanje Evrope, razjasnil razmerje slovenskega kmeta tlačana do svojih gospodarjev-tlačiteljev, do tedanje duhovščine oziroma rimsko-katoliške cerkve in do novega verskega pokreta-protestantizma. Obširneje je omenjal tudi zunanje vzroke (razne vojske, domače homatije), ki so dali povod, da se je potrpežljivi, v božjo voljo udani in božjo pomoč zaupajoči slovenski kmet po Dolenjskem, Gorenjskem, dolnje Štajerskem in bližnji Hrvatski uprl v strnjenih masah graščakom ter napadal njih gradove z navadnim kmetijskim orodjem (z vilami, kosami, cepci itd.) V kratki in jedrnatih besedi je nam predavatelj tudi narisal žalostni konec «kmečekakralja» Ilije Gubca, ki so ga graščaka ujeli in v Zagrebu na razbeljenem železnem stolu kronali za kralja s trnjevo krono.

Mali oglasi.

Dve kompletne postelji z žimnicami, blazina in odejami, se takoj prodaste. Poizve se v upravi „Jutra“ v Ljubljani.

Odda se zračna svetla soba s posebnim vhodom z opravo ali brez nje takoj ali s 15. januarjem. Ahačlova cesta 5.

Proda se „Slovenska ljudska kavarna“ v ulici Solitario št. 16, Trst.

Odda se lepo meblirana mesečna soba s 15. januarjem na Poljanski cesti št. 3., prišlije v Ljubljani.

Izdajatelj, glavni in odgovorni urednik Milan Plut. Tiska Tiskarna Dolenc (Fran Polič) v Trstu.

šiti strašno delo maščevanja in zavojevati si bogastvo in oblast, nego tudi spustiti se v nemogočo borbo s smrtjo? Ali se je spuščala tema blaznosti nad tega svetlega duha?

Toda saj je bil obdarjen z zmožnostmi, ki se je zdelo, da presegajo vsakatero mogočo resničnost; ali je slutil nemara zares tisto skrivnostno točko, ki loči življenje od smrti?...

Kdo ve?... Kakor hitro je izrazil svoj sklep, ga je prijel eden izmed treh magijcev za roko ter ga odvedel skozi cedrov gojzd, ki ga je razsvetljevale tajinstvena solnčni podobna luč. Tla so bila pokrita z bleščečimi cveticami, ki Nostradamus za časa svojega podzemeljskega življenja niti ni slutil, da se dobe na zemlji. Rahla, neskončno sladka glasba je prihajala iz gostega grmovja, kakršnega ni videl rasti na francoskih tleh.

„Kam me vodite?“ je vprašal Nostradamus z vedrim glasom.

„V zborovanje magijcev Rožnega Križa, da te sprejemo v število adeptov visokega pouka...“

„Koliko pa je adeptov?“

Kmetska posojilnica

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

4 ^{1/0} / _{2/0}

Ljubljanske okolice

v Ljubljani

brez vsakršnega odbitka.

Popolnoma varno naložen denar.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Adresar

ki vsebuje

splosne praktične tabele, železnice, pošte, politično, finančno in deželno upravo, sodišča, šolstvo, klerus, zadruženstvo, krajevni repertorij, naslove protokoliranih in neprotokoliranih trgovcev, obrtnikov, zdravnikov, odvetnikov, hotelov in društev na Kranjskem, splošni naslovnik za Ljubljano itd. izide v par dnevih v založništvu turške

Universal v Ljubljani

Cena 10.— K.

Naslovne označbe vsebine so trijezične in sicer slovenske, nemške in italijanske.

Vsak praktičen človek si nabavi „Adresar“, pridobilen trgovec, obrtnik in industrijec v njem inserira, umen konsument išče v njem producenta.

M. RAVTAR

delikatesna trgovina in vinarna

Ljubljana — Jurčičev trg št. 3

priporoča svojo veliko zalogo raznih

jestvin, finih namiznih in desertnih vin, likerjev, konjaka in šampanjca

Export kranjskih klobas.

Slav. društvom posebno nizke cene. Za veselice dam blago tudi v komisijsko prodajo.

— Številka telefona 291. —

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster

v LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3.

Dobe se tudi izgotovljena obušala.

Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Hôtel „TRIGLAV“

na Jesenicah

oddaljen 2 minuti od kolodvora, sobe za tujce, dobra kuhinja, najboljša vina, cene nizke.

Kavarna z biljardom.

LOVRO HUMER, hotelir.

NAROČAJTE NOVI

jubilejni cenik

s koledarjem, ki se dobi tudi po pošti brezplačno!

Za ženine in neveste

največja izbira, graviranje v poročne prstane zastonj.

— Najboljše ure „UNION“ —

Največja izbira zlatnine in srebrnine.

Za obilni obisk se priporoča

Fran Čuden v Ljubljani

nasproti Frančiškanske cerkve.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. -- Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. - FILIALKA Sv. Petra cesta. - Telefon št. 273

Citajte in razširjajte **edini** slovenski neodvisni dnevnik „Jutro“.

Glavno zastopstvo

za Kranjsko s sedežem

v Ljubljani

— odda dobro vpeljana zavarovalnica. —

Reflektanti vpošljite pismene ponudbe z navedbo referenc pod šifro «Glavni zastop 1000» na upravnništvo tega lista v Ljubljani, Poljanska cesta št. 7.